

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาประโยคโครงสร้างเน้นส่วนในภาษาไทย ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาอัตราการเกิดของประโยคโครงสร้างเน้นส่วนที่ปรากฏในการใช้ภาษา ทั้งในภาพรวม และแต่ละรูปแบบศึกษาลักษณะของประโยคโครงสร้างเน้นส่วนรูปแบบต่างๆ ที่ปรากฏในภาษาไทย ศึกษาปัจจัยทางปริบทที่มีส่วนผลักดันให้เกิดโครงสร้างเน้นส่วน และเพื่อสำรวจการใช้คำเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงการเน้นส่วน นั้น หลังจากที่มีผู้ศึกษาได้ดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ ดังที่ระบุไว้ในบทที่ 3 แล้วมีผลการวิจัยที่ตอบสนองต่อจุดประสงค์ ดังนี้

อัตราการเกิดของประโยคโครงสร้างเน้นส่วน

ประโยคโครงสร้างเน้นส่วนที่ปรากฏการใช้ในภาษาไทย มีอัตราการเกิดทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียนดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 ตารางแสดงอัตราการเกิดประโยคโครงสร้างเน้นส่วนทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน

ลักษณะของประโยค	ภาษาพูด		ภาษาเขียน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประโยคโครงสร้างปกติ	3,589	92.36	2,572	90.47	6,161	91.56
ประโยคโครงสร้างเน้นส่วน	297	7.64	271	9.53	568	8.44
รวม	3,886	100	2,843	100	6,729	100

ในภาษาพูดมีการใช้โครงสร้างเน้นส่วนคิดเป็นร้อยละ 7.64 ส่วนที่เหลือเป็นประโยคปกติซึ่งเหลือร้อยละ 92.36 ส่วนในภาษาเขียนมีการใช้โครงสร้างเน้นส่วนคิดเป็นร้อยละ 9.53 จำนวนที่เหลือเป็นประโยคปกติซึ่งมีในภาษาเขียนร้อยละ 90.47 และเมื่อคิดถัวเฉลี่ยแล้วในทั้งภาษาพูดกับภาษาเขียนมีการใช้โครงสร้างเน้นส่วนคิดเป็นร้อยละ 8.44 ซึ่งที่เหลือเป็นประโยคปกติร้อยละ 91.56

จากการศึกษารูปแบบของประโยคโครงสร้างเน้นส่วนรวมประเภท ได้แก่ การย้ายที่ ส่วนประกอบ ประโยคโครงสร้าง 'มี' และประโยคกรรมวาจก ประโยคโครงสร้างเน้นส่วนแต่ละ ประเภทมีอัตราการเกิดดังตารางแสดงอัตราการเกิดของประโยคโครงสร้างเน้นส่วนรูปแบบต่างๆ ที่ได้แสดงไว้ด้านล่าง โดยได้แบ่งเป็น ค่าร้อยละของประโยคโครงสร้างเน้นส่วนที่เกิดในภาษาไทย ค่าร้อยละของประโยคโครงสร้างเน้นส่วนที่เกิดในภาษาพูด และค่าร้อยละของกระบวนการเน้นที่รวมทั้งในภาษาพูดและภาษาไทย ซึ่งมีผลดังต่อไปนี้

ตาราง 6 ตารางแสดงอัตราการเกิดประโยคโครงสร้างเน้นส่วนรูปแบบต่างๆ

รูปแบบประโยค โครงสร้างเน้นส่วน	ภาษาพูด		ภาษาไทย		รวม		ค่า t
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
การย้ายที่ส่วนประกอบ	212	5.46	116	4.08	328	4.87	1.70
โครงสร้าง 'มี'	77	1.98	122	4.29	199	2.96	3.27
ประโยคกรรมวาจก	8	0.21	33	1.16	41	0.61	11.02
รวม	297	7.64	271	9.53	568	8.44	0.16

จากตารางจะเห็นได้ว่าอัตราการเกิดของโครงสร้างชนิดการย้ายที่ส่วนประกอบภายใน ประโยคเป็นรูปแบบที่ใช้กันมากที่สุดโดยเฉลี่ยทั้งภาษาพูดและภาษาไทยคิดเป็นร้อยละ 4.87 ส่วนอันดับสองคือการใช้โครงสร้าง 'มี' คิดเป็นร้อยละ 2.96 และอันดับสุดท้ายคือโครงสร้างที่พบ การใช้น้อยที่สุดคือรูปแบบของประโยคกรรมวาจก โดยมีการใช้เพียงร้อยละ 0.61 เท่านั้น

การวัดค่าความแตกต่างของการใช้ประโยคโครงสร้างเน้นส่วนแต่ละประเภทเปรียบเทียบกันระหว่างภาษาพูดและภาษาไทยโดยใช้สูตร t-test หานัยสำคัญของความแตกต่างดังกล่าว พบว่ามีการใช้ประโยคโครงสร้างเน้นส่วนทั้งหมดในภาษาไทยมากกว่าภาษาพูด โดยโครงสร้าง ย้ายที่ส่วนประกอบมีใช้ภาษาพูดมากกว่าภาษาไทย ส่วนโครงสร้างอีกสองชนิดคือโครงสร้าง 'มี' ประโยคกรรมวาจกใช้ในภาษาไทยมากกว่าภาษาพูด และเมื่อรวมโครงสร้างเน้นส่วนทั้งหมดแล้ว ปรากฏว่ามีการใช้ในภาษาไทยมากกว่าภาษาพูด ความแตกต่างของโครงสร้างทั้งหมดที่กล่าวมา เป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญคือทุกโครงสร้างมีค่า t-test ระหว่างภาษาพูดกับภาษาไทย มากกว่า 0.05 ดังที่แสดงในตาราง

ลักษณะของประโยคโครงสร้างเน้นส่วนและปัจจัยทางปริบท

ประโยคโครงสร้างเน้นส่วนทั้งหมด 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ การย้ายที่ส่วนประกอบ โครงสร้าง 'มี' และประโยคกรรมวาจก มีลักษณะโครงสร้างดังจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไปนี้

1) การย้ายที่ส่วนประกอบ

การย้ายที่ส่วนประกอบคือประโยคโครงสร้างเน้นส่วนลักษณะหนึ่ง ที่ปรากฏมากที่สุด ในบรรดาประโยคโครงสร้างเน้นส่วนทั้งหมดในภาษาไทย โครงสร้างเน้นส่วนแบบย้ายที่ส่วนประกอบมีปรากฏใน 2 รูปแบบหลักๆ ด้วยกัน คือ การย้ายตำแหน่งไปซ้าย และการย้ายตำแหน่งไปขวา ดังต่อไปนี้

1.1) การย้ายตำแหน่งไปซ้าย (Left-Dislocation)

การย้ายตำแหน่งไปซ้ายมีปรากฏใน 3 รูปแบบ คือ การย้ายประธานไปด้านซ้าย แบบมีสรรพนามแทนตำแหน่งเดิม การย้ายประธานไปด้านซ้ายแบบไม่มีสรรพนามแทนตำแหน่งเดิม และการย้ายกรรมไปด้านซ้าย ดังต่อไปนี้

1.1.1) การย้ายประธานไปด้านซ้ายแบบมีสรรพนามแทนตำแหน่งเดิม

การย้ายตำแหน่งลักษณะนี้พบในภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียนอย่างมีนัยสำคัญ ค่า t-test เท่ากับ 1.92 ซึ่งหากเปรียบเทียบอัตราการเกิด จะพบในภาษาพูดคิดเป็นร้อยละ 2.32 แต่พบในภาษาเขียนเพียงร้อยละ 0.28 ซึ่งเมื่อเฉลี่ยทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียนแล้ว พบประโยคโครงสร้างย้ายประธานไปด้านซ้ายแบบมีสรรพนามแทนตำแหน่งเดิมคิดเป็นร้อยละ 1.46 ต่อจำนวนประโยคทั้งหมด โดยมีโครงสร้างประโยคดังต่อไปนี้

ประธาน + สรรพนาม + กริยา (+ กรรม)

จากโครงสร้างประธานของประโยคถูกย้ายมาด้านซ้ายมือต้นประโยค และถูกแทนที่ด้วยคำสรรพนามซึ่งหมายถึงคำนามเดียวกับที่ทำหน้าประธานต้นประโยคนั้นเอง

ตัวอย่างที่ 1

โครงสร้างเน้นส่วน   กราฟ มัน จะต่างกว่านี้อีกหรือเปล่า

(สุทธิชัย หยุ่น, 15 พฤษภาคม 2549)

ปกติ กราฟจะต่ำกว่านี้อีกหรือเปล่า

ตัวอย่างที่ 2

โครงสร้างเน้นส่วน ใบพัดเครื่องจักร มัน ตัดข้อมือ

(วินทร์ เลียววาริณ, 2537, ไม่มีเลขหน้า)

ปกติ ใบพัดเครื่องจักรตัดข้อมือ

สาเหตุของการใช้ประโยคลักษณะนี้พบว่ามีด้วยกันสองสาเหตุได้แก่ สาเหตุจาก 'การเปลี่ยนผู้มีบทบาท' และ 'แสดงจุดสำคัญของเรื่องเล่า'

'การเปลี่ยนผู้มีบทบาท' เป็นสาเหตุสำคัญและพบมากที่สุด มากกว่า 'การแสดงจุดสำคัญของเรื่องเล่า' อย่างมีนัยสำคัญคือค่า t-test เท่ากับ 1.40 ในการใช้ประโยคโครงสร้างเน้นส่วนแบบย้ายประธานไปซ้ายโดยทิ้งสรรพนามไว้ในตำแหน่งเดิมนี้พบในภาษาพูดคิดมากกว่าในภาษาเขียนอย่างมีนัยสำคัญ ค่า t-test เท่ากับ 5.57 โดยภาษาพูดคิดเป็นร้อยละ 1.93 ภาษาเขียนคิดเป็นร้อยละ 0.28 และค่าเฉลี่ยรวมคิดเป็นร้อยละ 1.23 ต่อจำนวนประโยคทั้งหมด

ลักษณะ 'การเปลี่ยนผู้มีบทบาท' ในที่นี้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงประธานหรือหัวเรื่องย่อยภายในข้อความหรือหัวเรื่องหลัก กล่าวคือในขณะที่พูดคุยกันด้วยประเด็นประเด็นหนึ่งนั้น ผู้มีบทบาทหรือผู้กระทำในข้อความอาจจะเป็นใครหรืออะไรก็ตาม แต่เมื่อผู้พูดต้องการเปลี่ยนผู้มีบทบาทหรือผู้กระทำในข้อความถัดไปผู้พูดจะใช้ประโยคโครงสร้างนี้เป็นประโยคแรก และประธานในประโยคนี้ก็จะประธานของประโยคถัดไปในข้อความ

ตัวอย่างที่ 1

พ่อผมไปออกรายการจันทร์กระจิบ

แล้วผมก็ไปร้องเพลง

เป็นตัวแทนพ่อ อะไรประมาณนี้

แล้วทางเจเอสแอล เขาเห็น

เขากำลังจะเปิดละครซิทคอมเรื่องใหม่

(อรรถพร ธีมากร, 2547, หน้า 156)

จากตัวอย่างด้านบนจะเห็นว่าประโยค 'แล้วทางเจเอสแอล เขาเห็น' ซึ่งเป็นประโยคที่สี่ ได้มีการเปลี่ยนผู้มีบทบาทภายใน 'หัวเรื่อง' ที่กำลังเล่าอยู่หรือเปลี่ยนประธานของประโยคจากที่เคยพูดถึง *ผม* ซึ่งก็คือ คุณอรรถพร ธีมากร ในประโยคด้านบน เปลี่ยนผู้มี

บทบาทไปเป็น เจเอสแอล ด้วยประโยคย้ายประธานไปด้านซ้ายแบบมีสรรพนามแทนตำแหน่งเดิม และเปลี่ยนประธานที่หมายถึง เจเอสแอล ในประโยคถัดไป

ตัวอย่างที่ 2

บริเวณปากอ่าวหน้าเมืองโคชินนั้น มีวิถีชีวิตที่น่าตื่นตาตื่นใจยิ่งนัก บางที่ถ้าโชคดี อาจได้เห็นฝูงปลาโลมาน้ำกร่อยว่ายน้ำเป็นฝูงๆ ด้วย ไม่รู้เหมือนกันว่า ชาวบ้านที่นี่ เขาจะคิดเหมือนอย่างที่หนังสือแนะนำเที่ยวได้พรรณนาไว้หรือเปล่านะ พวกเขาเคยหันไปมองหรือไม่ว่าอ่าวที่ดูค่อนข้างสกปรกของเขานี้สวยเข้าขั้น ขนาดมีคนจากต่างประเทศบินข้ามน้ำข้ามฟ้ามาดูเที่ยวหรือ พวกเขาอาจรู้สึกภูมิใจนิดหน่อย แต่สนใจอย่างอื่นมากกว่า

(สงบและสบายที่ Fort Kochi, 2547 หน้า 167)

จากตัวอย่างที่ 2 จะเห็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงผู้มีบทบาทอย่างเห็นได้ชัด นั่นคือประโยคก่อนหน้าประโยคที่ขีดเส้นใต้แม้ไม่ปรากฏประธานแต่ก็คาดเดาได้ว่าหมายถึงตัวผู้พูดเอง และเมื่อมาถึงประโยคที่ขีดเส้นใต้ ประธานของประโยคนี้และประโยคถัดลงมาเปลี่ยนไปหมายถึง ชาวบ้านที่นี่ ทั้งนี้

ส่วนอีกสาเหตุหนึ่งของการใช้โครงสร้างนี้คือ 'แสดงจุดสำคัญของเรื่องเล่า' นั้น แม้จะพบว่ามีการใช้เฉพาะในภาษาพูด และมีการใช้น้อยกว่า คือเมื่อเปรียบเทียบเฉพาะในภาษาพูดจะคิดเป็นร้อยละ 0.39 และคิดเป็นร้อยละ 0.22 เมื่อเปรียบเทียบกับประโยคทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน แต่ก็ถือว่าเป็นการใช้ที่มีแบบแผนพอสมควร

ตัวอย่างเช่น

เที่ยวนี้ผู้ใหญ่มิ่งหลีกทางให้เอ็งแน่

เดี๋ยวก็เป็นบิกแล้ว

big มันยังมี bigger ที่

ใหญ่ มันก็ต้องมีใหญ่กว่า

เออ แต่นั่น มันแค่ขั้นกว่าไวย

มันยังมีขั้นสูงสุด the biggest

ใหญ่ มันมีใหญ่กว่า

แต่มันก็ต้องมีใหญ่ที่สุด

(อรวรรณ วรรณชนะ, 2547. ไม่มีเลขหน้า)

จากตัวอย่างจะเห็นว่ามีการใช้ประโยคลักษณะนี้กล่าวถึงใจความเดิมซ้ำๆ เป็นการแสดงให้เห็นถึงทัศนคติถึงความสำคัญของเนื้อความดังกล่าว ซึ่งเป็นจุดประสงค์หลักของข้อความที่ผู้พูดสื่อออกมาทั้งหมด

อัตราการใช้ของสาเหตุการใช้ประโยคย้ายประธานไปซ้ายแสดงสามารถสรุปได้ในตารางต่อไปนี้

ตาราง 7 ตารางแสดงอัตราการใช้ของสาเหตุการใช้ประโยคย้ายประธานไปด้านซ้ายแบบมีสรรพนามแทนตำแหน่งเดิม

ประโยคย้ายประธานไปซ้าย แบบมีสรรพนามแทน	ภาษาพูด		ภาษาเขียน		รวม		ค่า t
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
การเปลี่ยนผู้มีบทบาท	75	1.93	8	0.28	83	1.23	5.57
การแสดงจุดสำคัญของ เรื่องเล่า	15	0.39	0	0	15	0.22	1.25
รวม	90	2.32	8	0.28	98	1.46	1.92

1.1.2) การย้ายประธานไปด้านซ้ายแบบไม่มีสรรพนามแทนตำแหน่งเดิม การย้ายตำแหน่งในลักษณะนี้เป็นการย้ายส่วนประกอบซึ่งทำหน้าที่เป็นประธาน อยู่แล้วมาด้านหน้าสุดของประโยค โดยจะมีกลุ่มคำมาขึ้นระหว่างประธานและกริยา ซึ่งอาจจะ เป็นคำบ่งจุดเน้นที่จะช่วยแสดงให้เห็นลักษณะการเน้นชัดเจนยิ่งขึ้น โครงสร้างของประโยคดูผิวเผินแล้วคล้ายประโยคธรรมดาทั่วไป ดังรูปแบบต่อไปนี้

ประธาน, + กลุ่มคำ + กริยา (+ กรรม)

ตัวอย่างเช่น

โครงสร้างเน้นส่วน มิ่งอันเนีย แปลว่าสงบสุขนะคะ

(ประวิทย์ มาลีนนท์, 7 พฤษภาคม 2549)

ปกติ มิ่งอัน แปลว่าสงบสุขนะคะ

ประโยคโครงสร้างชนิดนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการ 'เชื่อมโยงกับหัวเรื่อง' ที่ผู้พูดหรือผู้เขียนพูดถึงอยู่ ประโยคลักษณะนี้พบในภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียนอย่างมี

นัยสำคัญคือค่า t-test เท่ากับ 1.74 โดยค่าเฉลี่ยของภาษาพูดคิดเป็นร้อยละ 1 ภาษาเขียนคิดเป็นร้อยละ 0.88 และค่าเฉลี่ยรวมต่อจำนวนประโยคทั้งหมดเท่ากับร้อยละ 0.95

ลักษณะการ 'เชื่อมโยงหัวเรื่อง' ของโครงสร้างนี้ก็คือ เป็นลักษณะที่ประธานของประโยคเป็นหัวเรื่องและผู้พูดพูดถึงอยู่แล้ว เมื่อต้องการเน้นส่วนประกอบที่เป็นประธานและเป็นหัวเรื่องดังกล่าวผู้พูดจึงเลือกใช้โครงสร้างชนิดนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มความสำคัญให้กับประธานตัวดังกล่าว นอกจากนี้โครงสร้างนี้ยังเชื่อมช่องว่างระหว่างหัวข้อของประโยคปัจจุบัน และประโยคก่อนหน้าหรือประโยคที่ตามมาอีกด้วย

ตัวอย่างที่ 1

มนุษยชาติ 'ความเชื่อ' เป็นสิ่งปลอบประโลมใจมาช้านาน นับตั้งแต่มีมนุษย์แรกเกิดขึ้นในโลก และเพราะความเชื่อนี้เอง ได้ช่วยหล่อหลอมให้สังคมมนุษย์เกาะเกี่ยวกันไว้ไม่ยอมปล่อยซึ่งกันและกัน ความเชื่อกับความกลัวมักอยู่ด้วยกันเสมอ

(เอ็ดมพร, 2548. หน้า 50)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า *ความเชื่อ* เป็นหัวเรื่องและผู้พูดพูดถึงอยู่แล้วและผู้พูดใช้ประโยคโครงสร้างย้ายประธานไปซ้ายแบบไม่มีสรรพนามแทนตำแหน่งเดิมเพื่อเน้นย้ำความสำคัญในฐานะหัวเรื่องของ *ความเชื่อ* และเชื่อมโยงระหว่างประโยค โดยพิสูจนีได้จาก หากเปลี่ยนประธานไปเป็น *มนุษยนี้เอง* ได้ช่วยหล่อหลอมให้สังคมมนุษย์เกาะเกี่ยวกันไว้ ประโยคลักษณะนี้ไม่สามารถเกิดขึ้นได้เพราะจะขัดกับข้อความโดยรวม

ตัวอย่างที่ 2

ใหม่เป็นโรคน้ำตาแห้งและเป็นต้อลม คงจะเป็นเพราะอุบัติเหตุตอนที่ใหม่ไปถ่ายมิวสิกวิดีโอที่ฮิปปี้ และตอนถ่ายโฆษณาอัลกส์ ตอนนั้นต้องใส่คอนแทคเลนส์ มันก็เอฟเฟกต์ รวมถึงเราเองก็ทำงานตั้งแต่เด็กด้วย

(ใหม่ เจริญปุระกับวันใหม่ในมุมที่ต่าง, 2545 หน้า 158)

ตัวอย่างนี้จะเห็นได้ว่า *เรา* ในที่นี้หมายถึง *ใหม่* ซึ่งเป็นหัวเรื่องและผู้พูดพูดถึงอยู่แล้ว ผู้พูดใช้ประโยคโครงสร้างนี้เน้นหัวเรื่อง และเชื่อมโยงระหว่างหัวเรื่องของประโยคนี้กับประโยคก่อนหน้าคือ *ใหม่เป็นโรคน้ำตาแห้งและเป็นต้อลม*

1.1.3) การย้ายกรรมไปด้านซ้าย

การย้ายกรรมไปด้านซ้ายนี้พบมากทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน โดยมีรูปแบบโครงสร้างดังต่อไปนี้

กรรม + ประธาน + กริยา

จะเห็นได้ว่าประโยคลักษณะนี้จะปรากฏกลุ่มคำนาม 2 กลุ่มในตำแหน่งหน้าคำกริยา โดยคำนามตัวแรกมีบทบาทเป็นกรรมของประโยค และคำนามตัวที่สองมีบทบาทเป็นประธานของประโยค

ตัวอย่างที่ 1

โครงสร้างเน้นส่วน   แต่เรื่องอย่างนี้ เราเข้าใจดี

(สงบและสบายที่ Fort Kochi, 2547. หน้า 169)

ปกติ   แต่เราเข้าใจเรื่องอย่างนี้ดี

ตัวอย่างที่ 2

โครงสร้างเน้นส่วน   อะไรก็ตาม หนึ่ง ละคร วีซีดี ถึงเวลาคงจะทำ

(อรรถพร ธีมากร, 2547. หน้า 161)

ปกติ   ถึงเวลาคงจะทำอะไรก็ตาม หนึ่ง ละคร วีซีดี

โครงสร้างของประโยคชนิดนี้คล้ายกับประโยคกรรมวาจก หากทั้งสองแตกต่างกันที่ประโยคกรรมวาจกมีเครื่องหมาย (ถูก/โดน) อยู่ระหว่างกรรมกับประธานขณะที่ประโยคย้ายกรรมไปด้านซ้ายไม่มี และสาเหตุการใช้ของประโยคกรรมวาจกกับประโยคย้ายกรรมไปด้านซ้ายก็แตกต่างกัน กล่าวคือประโยคกรรมวาจกจะถูกใช้เมื่อประธานพบกับสถานการณ์ที่ไม่ดีในขณะที่ประโยคย้ายกรรมไปด้านซ้ายจะถูกใช้เพื่อการ 'เชื่อมโยงกับหัวเรื่อง' ที่พูดเท่านั้น

การใช้ประโยคโครงสร้างย้ายกรรมไปด้านซ้ายจะพบในภาษาเขียนมากกว่า ภาษาพูดอย่างมีนัยสำคัญคือค่า t-test เท่ากับ 1.25 โดยพบในภาษาพูดคิดเป็นร้อยละ 1.54 ขณะที่พบในภาษาเขียนคิดเป็นร้อยละ 2.67 และค่าเฉลี่ยรวมทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนคิดเป็นร้อยละ 2.02

ตัวอย่างเช่น

ผู้สัมภาษณ์ : เราคงจะได้เห็นผลงานเบื้องหลังตรงนี้อีกครั้ง

อรรถพรฯ : เมื่อไหร่ก็ตามที่คิดอะไรออกมากกว่านี้ ผมยังอยากทำ
ครับ

ผู้สัมภาษณ์ : น่าจะเป็นหนังหรือละคร

อรรถพรฯ : อะไรก็ตาม หนัง ละคร วิดีโอ ถึงเวลาคงจะทำครับ
ตอนนี้เก็บสะสมข้อมูลไปเรื่อยๆ ถึงเวลาวันหนึ่งคงได้
นำมาใช้

(อรรถพร ธีมากร, 2547. หน้า 161)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า อะไรก็ตาม หนัง ละคร วิดีโอ เป็นประเด็นหลักหรือหัว
เรื่องของคำถามและคำตอบที่อรรถพร ธีมากร ใช้ตอบผู้สัมภาษณ์นั่นเอง

1.2) การย้ายตำแหน่งไปขวา (Right-Dislocation)

การย้ายตำแหน่งไปขวามีปรากฏใน 3 รูปแบบ คือ การย้ายประธานไปด้านขวา
แบบมีสรรพนามแทนตำแหน่งเดิม การย้ายประธานไปด้านขวาแบบไม่มีสรรพนามแทนตำแหน่ง
เดิม และการย้ายกรรมไปด้านขวา ดังต่อไปนี้

1.2.1) การย้ายประธานไปด้านขวาแบบมีสรรพนามแทนตำแหน่งเดิม

การย้ายประธานไปขวาแบบมีสรรพนามแทนตำแหน่งเดิมเป็นโครงสร้างที่พบได้
น้อยมาก และพบในภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียนอย่างมีนัยสำคัญคือค่า t -test เท่ากับ 1.19
โดยพบในภาษาพูดคิดเป็นร้อยละ 0.13 ขณะที่ในภาษาเขียนพบเพียงร้อยละ 0.04 เท่านั้น
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนเท่ากับร้อยละ 0.09 การใช้โครงสร้างลักษณะนี้มีสาเหตุ
มาจากการใช้โครงสร้างเพื่อ 'แสดงจุดเน้นของประโยค' ซึ่งรูปแบบโครงสร้างมีลักษณะดังต่อไปนี้

สรรพนาม + กริยา (+ กรรม) + ประธาน

จากโครงสร้างจะเห็นได้ว่าประธานถูกย้ายตำแหน่งไปด้านหลังสุด แทนที่ด้วย
สรรพนามซึ่งหมายถึงประธานตัวดังกล่าวไว้ในตำแหน่งต้นประโยค

ตัวอย่างเช่น

โครงสร้างเน้นส่วน มัน ไม่ใช่เรื่องสนุกสำหรับการสัญจรลำพังบน
หนทางและทะเลสีนํ้าใส

(ปริญญากร วรวรรณ, 2547. หน้า 172)

ปกติ การสัญญาลำพังบนหนทางและทะเลสิ้นไกลไม่ใช่
เรื่องสนุก

ตัวอย่างประโยคโครงสร้างเน้นส่วนแบบย้ายประธานไปด้านขวาและแทนที่สรรพนามไว้ตำแหน่งเดิมด้านบนนี้มีสาเหตุการใช้มาจากที่ผู้พูดต้องการ 'แสดงจุดเน้นของประโยค' ซึ่งก็คือวลีที่ว่า การสัญญาลำพังบนหนทางและทะเลสิ้นไกล นั่นเอง

บทบาทของโครงสร้างชนิดนี้ที่กล่าวว่าเป็น 'การแสดงจุดเน้นของประโยค' นั้น เนื่องจากเมื่อดูจากบริบทของข้อความโดยรอบ และสำรวจจากข้อมูลทั้งหมดแล้วปรากฏไม่สามารถระบุบทบาทที่เหมาะสมให้กับโครงสร้างชนิดนี้ได้ ซึ่งนั่นหมายถึงนอกจากเพิ่มความสำคัญให้กับข้อมูลที่ผู้พูดกล่าวถึงอยู่เป็นหลักแล้ว โครงสร้างนี้ไม่ได้ทำหน้าที่อื่นในบริบทอย่างเด่นชัดเลย

ตัวอย่างที่ 1

เมื่อฝนตก ป่าดูราวกับจะหยุดการเคลื่อนไหว พื้นเฉอะแฉะ
ใบไม้ชุ่มน้ำ มันไม่ใช่เรื่องสนุกสำหรับการสัญญาลำพังบนหนทางและทะเล
สิ้นไกล แต่สีหน้าของเพื่อนๆ ที่รออยู่ในหน่วยและได้ตั้งวง มีของสด
จากตลาด อ่านหนังสือพิมพ์ มันเป็นสีหน้าที่ผมรู้ว่าการเข้าอยู่ในป่า
ยามหน้าฝนงานมันเป็นเรื่องรอง

(ปริญากร วรวรรณ, 2547. หน้า 172)

จากตัวอย่างนี้จะเห็นได้ว่า การสัญญาลำพังบนหนทางและทะเลสิ้นไกล ไม่ใช่หัวเรื่องหรือประเด็นหลักที่ผู้พูดต้องการจะกล่าว และไม่ใช่ว่าการแนะนำข้อมูลใหม่ เนื่องจากประโยคนี้มีลักษณะเป็นเหตุเป็นผลของประโยคก่อนหน้าที่พูดถึง พื้นเฉอะแฉะ มากกว่า ดังนั้นเป้าหมายหลังของการใช้ประโยคที่มีโครงสร้างชนิดนี้น่าจะเป็นการเน้นความสำคัญของข้อมูล เพื่อหวังผลในด้านความหมายคือให้ผู้ฟังรู้สึกพลิกความคาดหมายเพียงอย่างเดียว

ตัวอย่างที่ 2

ก้านดา : คุณ ตื่นเถอะได้เวลางานแล้วนะ

บริหาร : ไม่อายน่าคุณ ผมง่วง อยามาโกหกนำวันนี้วันอาทิตย์แน่ๆ

ก้านดา : วันอะไรกันของคุณ วันอาทิตย์ วันนี้มันวันจันทร์นะคุณ

บริหาร : นี่ก้านดา ผมจำได้นะ เมื่อวานวันเสาร์ แล้ววันนี้ก็วัน

อาทิตย์

ก้านดา : เมื่อวานวันเสาร์นะ ไซ่ แล้ววันนี้ก็เป็นวันจันทร์อาทิตย์
อะไรกันของคุณ ชั้นไม่เคยได้ยินว่าโลกเราเคยมีวันอาทิตย์
นี่ไงปฏิทินดูซะ

(พิง ลำพระเพลิง, 2546. ไม่มีเลขหน้า)

ตัวอย่างที่ 2 นี้ก็เช่นเดียวกันจะเห็นได้ว่า วันอาทิตย์ ไม่ใช่ประเด็นหรือหัวเรื่อง
ที่ต้องการจะสื่อโดยตรง แต่ประเด็นคือ วันนี้เป็นวันจันทร์และเป็นวันทำงาน และ วันอาทิตย์ ก็
ไม่ใช่ข้อมูลใหม่เนื่องจากเป็นข้อมูลที่ บริหาร กล่าวถึงให้ประโยคก่อนหน้านั้นแล้ว จะเห็นได้ว่า
ประโยคนี้ใช้เพื่อต้องการเน้นและแสดงนัยของความประหลาดใจของผู้พูดเท่านั้น

1.2.2) การย้ายประธานไปด้านขวาแบบไม่มีสรรพนามแทนตำแหน่งเดิม
ประโยคโครงสร้างเน้นส่วนแบบย้ายประธานไปด้านขวาแล้วไม่ทิ้งสรรพนามไว้
ตำแหน่งเดิมนั้นเป็นประโยคที่มีการใช้พอสสมควร อัตราการเกิดของประโยคชนิดนี้พบในภาษาพูด
มากกว่าภาษาเขียนอย่างมีนัยสำคัญคือค่า t-test เท่ากับ 1.33 โดยพบในภาษาพูดคิดเป็นร้อยละ
0.39 ในภาษาเขียนคิดเป็นร้อยละ 0.21 และค่าเฉลี่ยรวมทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียนคิด
เป็นร้อยละ 0.31 ประโยคมีรูปแบบโครงสร้างดังต่อไปนี้

กริยา (+ กรรม) + ประธาน

จากโครงสร้างที่แสดงให้เห็น ประธานในประโยคจะถูกย้ายไปอยู่ในตำแหน่ง
หลังสุด ส่วนกรรมในประโยคนั้นจะปรากฏหรือไม่ปรากฏก็ได้ขึ้นอยู่กับคำกริยาที่ใช้ว่าเป็น
อกรรมกริยาหรือสกรรมกริยา

ตัวอย่างที่ 1

โครงสร้างเน้นส่วน   เลยสนุกกัน ทั้งสองฝ่าย

(สงบและสบายที่ Fort Kochi, 2547. หน้า 167)

ปกติ

ทั้งสองฝ่ายเลยสนุกกัน

ตัวอย่างที่ 2

โครงสร้างเน้นส่วน   มาชนแก้วกันหน่อย ไอ้คนโง่

(อรวรรณ วรณชนะ, 2547. หน้า 192-196)

ปกติ

ไอ้คนโง่มาชนแก้วกันหน่อย

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าผู้แสดงอาการหรือประธานในประโยคของทั้งสองประโยคคือคำนามที่อยู่หลังกริยา และเมื่อเปลี่ยนสลับกลุ่มคำดังกล่าวมาด้านหน้าประโยคก็จะได้กลับเป็นโครงสร้างปกติ

โครงสร้างลักษณะนี้ก็มีสาเหตุมาจากการที่ผู้พูดต้องการ 'แสดงจุดเน้นของประโยค' โดยการนำกลุ่มคำซึ่งเป็นจุดเน้นได้แก่ ผู้กระทำหรือประธานของประโยคไปวางไว้ยังตำแหน่งหลังสุดของประโยค

ตัวอย่างที่ 1

ชาวบ้านในบางประเทศแคยกกคล้องขึ้นเท่านั้น เป็นได้ร้องห้ามเสียงหลง เหมือนประหนึ่งว่ากำลังจะถูกใครฆ่า แต่คนเมืองนี้กลับยิ้มสู้คล้อง บางคนถ่ายคนเดียวไม่พอจะไปเรียกเพื่อนหรือญาติของตน มาร่วมถ่ายหมู่ด้วยกันอีกแน่ะ อย่างนี้ก็สนุกละลิกดขัดเตอร์รี่ที่ครั้ง ๆ ที่ บังเธอก็ไม่ค่อยพอเสียที เลยสนุกกัน ทั้งสองฝ่าย

(สงบและสบายที่ Fort Kochi, 2547. หน้า 167)

ดังเช่นตัวอย่างการย้ายประธานไปด้านขวาแบบมีสรรพนามแทนตำแหน่งเดิมทั้งสองตัวอย่างที่กล่าวไปแล้วด้านบน โครงสร้างชนิดย้ายประธานไปด้านขวาแบบไม่มีสรรพนามแทนตำแหน่งเดิมก็มีจุดประสงค์อย่างเดียวกันคือ ใช้แสดงนัยทางด้านความหมายให้ผู้ฟังรู้สึกพลิกความคาดหมายนั่นเอง จากตัวอย่างแทนที่คนถูกถ่ายรูปจะรู้สึกไม่พอใจแต่กลับชอบ เลยสนุกกัน ทั้งสองฝ่าย

ตัวอย่างที่ 2

ปา : ผมมันแคร์ในไรในโลกกว้าง จริงๆ นะพี่ หลายครั้งที่ผมคิดว่าผมมันมันโง่เข้าขั้น เหมือนยิ่งเรียนก็ยิ่งโง่ เพราะยิ่งเรียน มันก็ยิ่งรู้ว่ามึะไรอีกตั้งมากที่เรายังไม่รู้ เขาถึงว่ายิ่งเดินทาง ยิ่งมีแต่ทางที่ยังไม่ได้เดินดูเหมือนโลกมันกว้าง จริงอย่างที่ว่า

พงค์ : นั่นแหละๆ เอ็งมาถูกทางแล้ว

ปา : ยังพี่

พงค์ : เอ็งจะดูฉลาดขึ้น เมื่อเอ็งยอมรับว่าเอ็งโง่ ดีกว่าตอนแรกๆ เยอะ ที่เอ็งคิดว่าเอ็งฉลาดนะ มันดูโง่สุดๆ วะ มาชนแก้วกัน หน้อย ใต้คนโง่ เอ็งพร้อมจะเป็นช่างแล้วหรือยัง

(อรวรรณ วรณชนะ, 2547. หน้า 192-196)

ตัวอย่างนี้ก็เป็นลักษณะการเน้นเพื่อย้ำถึงความหมาย คือเป็นการเน้นเพื่อแสดงสถานภาพของ *pa* ว่าเป็น *ไอ้คนโง่* นั่นเอง และแม้จะเรียกว่า *คนโง่* แต่น้ำเสียงของคนพูดก็เป็นลักษณะของการชื่นชมยินดีมากกว่าเป็นถ้อยคำต่อว่าหรือตำหนิ

1.2.3) การย้ายกรรมไปด้านขวา

ประโยคโครงสร้างย้ายกรรมไปด้านขวานั้นพบเฉพาะในภาษาพูด และพบในปริมาณที่น้อยมากเมื่อเทียบกับประโยคลักษณะอื่น โดยค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 0.08 เมื่อคำนวณเฉพาะในภาษาพูด และเป็นร้อยละ 0.04 เมื่อเฉลี่ยรวมทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ประโยคมีลักษณะโครงสร้างดังต่อไปนี้

ประธาน + กริยา, + กลุ่มคำ + กรรม

โครงสร้างของประโยคชนิดนี้มีลักษณะเหมือนโครงสร้างปกติหรือโครงสร้างทั่วไปนั่นเอง แตกต่างกันในระหว่างกริยากับกรรม จะมีกลุ่มคำอื่นๆ ซึ่งไม่ได้ทำหน้าที่กรรมของประโยคมาแทรก เพื่อเน้นความสนใจไปที่กลุ่มคำนามซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมดังกล่าว และเป็นจุดที่ผู้พูดต้องการเน้นให้เห็นเป็นส่วนสำคัญ

ตัวอย่างเช่น

โครงสร้างเน้นส่วน

วัยรุ่นชอบไปกัน ถนนนั้น

(วินทร์ เลียววาริณ, 2537. ไม่มีเลขหน้า)

ปกติ

วัยรุ่นชอบไปถนนนั้นกัน

จากตัวอย่างจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าผู้พูดต้องการเน้นให้เห็นความสำคัญของกรรม ถนนนั้น การใช้ประโยคลักษณะนี้มีสาเหตุมาจากผู้ส่งสารต้องการ 'แสดงจุดเน้นของประโยค' ให้คนฟังรับรู้ ซึ่งจุดเน้นดังกล่าวไม่ได้สัมพันธ์กับหัวเรื่องที่กำลังพูดกันอยู่ และรวมทั้งไม่ใช้การแนะนำข้อมูลใหม่

ตัวอย่างที่ 1

วิกกี : เออมาตอนน่าเนี่ยเค้ามีเคล็ดลับหุ่นสวยยังไงบ้าง คือจริงๆ แล้ว เขาไม่ทานข้าวเหมือนคนปกติทั่วไปนะ เขาจะมี...เขาจะมีไดเอ็ตที่เขาเรียกว่าแม็กโครไบโอดิก คือเขาทานอะไรเขาจะคิดเป็นเปอร์เซ็นต์เลยนะ เขาจะมี 40 เปอร์เซ็นต์ นะคะเป็น เมล็ดพืชและผักสดนะคะ โดยเฉพาะนมถั่วเหลือง เมล็ด

พื้กทองนะคะ เมล็ดทานตะวัน วอลนัทนะคะ แต่ที่เขาคาด
ไม่ได้เลยนะก็คือน้ำวีพกราดนะคะ ปั่นผสมกับแครอท เนี่ยเขา
ทานทุกเช้าเลย และเนี่ยคือภาพ เนี่ยคือสูตรของเขา

วุ้นเส้น : อู๋ยเราเคย...เราเคยทานด้วยนะ วีพกราดนะ

ทัญญา : มันเหมือนเอาหญ้ามาปั่นหรว

วุ้นเส้น : ใช่ มันเป็นแบบหญ้าหญ้าจากออสเตรเลียเนี่ยแหละ

(ประวิทย์ มาลีนนท์, 7 พฤษภาคม 2549)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า เคล็ดลับหุ่นสวยของมาดonna คือหัวเรื่องหลัก ส่วน
หญ้า วีพกราด ไม่ได้เป็นประเด็นหลักของข้อความแต่เป็นข้อมูลที่ถูกเน้น ในที่นี้ผู้พูดคือ วุ้น
เส้น ใช้โครงสร้างย้ายกรรมไปขวาแสดงนัยถึงความสนใจส่วนที่เป็นปลีกย่อยของข้อมูลคือ หญ้าวี
พกราด นั่นเอง

ตัวอย่างที่ 2

ผมเองเพิ่งเลิกงาน ดึกมาหลายคืนแล้ว โอิทีก็ไม่มี ลูกเกือบจำ
หน้าพ่อไม่ได้อยู่แล้ว เหนื่อยเหลือเกิน เดี่ยวถึงแล้วปลุกผมด้วย แท้ก็
ไปที่ที่ว้ยรุ่นชอบไปกัน ถนนนั้น ถูกใช้ใหม่

(วินทร์ เลียววาริณ, 2537. ไม่มีเลขหน้า)

จากข้อมูลนี้ ถนนนั้น ก็ไม่ใช่หัวเรื่องและข้อมูลใหม่เช่นเดียวกัน แต่เป็นข้อมูลที่
ผู้พูดต้องการเน้นเพื่อแสดงนัยทางความหมายคือแฝงด้วยความรู้สึกไม่ชอบไว้ในน้ำเสียงด้วย

2) โครงสร้าง 'มี'

โครงสร้าง 'มี' ในที่นี้เป็นชื่อที่เรียกตามอัญชลี สิงห์น้อย (2548. หน้า 37) ที่ผู้ศึกษาได้
นำแนวการจำแนกโครงสร้างเน้นส่วนมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ หากในการนับจำนวนผู้ศึกษาได้นับ
รวมไปถึงกริยา เกิด ดูเหมือน และ ปรากฏ ด้วย (ประภา สุขเกษม, ม.ป.ป.) เพราะถือว่าเป็น
กริยาที่มีโครงสร้างและบทบาทในการใช้แบบเดียวกัน

กริยาในโครงสร้างมี 'มี' นั้นสามารถเกิดขึ้นได้สองลักษณะคือ กริยาที่มีประธานนำหน้า
เช่น จี จี๊ว มีบรรพบุรุษเป็นทหารชั้นผู้ใหญ่ (กุลลาช, 2548. หน้า 113) และ กริยาที่ไม่มี
ประธานนำหน้าเช่น หากว่ามีการลาออกของกกด. (สรยุทธ์ สุทธิสนจินดา, วันที่ 8 พฤษภาคม
2549) ซึ่งกริยาในโครงสร้าง 'มี' ที่เกิดในลักษณะที่ 2 จัดเป็นหนึ่งในโครงสร้างเน้นส่วน หากแต่
เนื่องจากในภาษาไทยยังมีลักษณะการละส่วนประกอบเป็นรูปแบบที่สำคัญอีกลักษณะหนึ่งด้วย จึง
ยากที่จะจำแนกให้เห็นเด่นชัดว่าประโยคไหนมีประธานและประโยคไหนไม่มีประธาน หากแต่

ประโยคไม่มีประธานที่ถือเป็นประโยคโครงสร้างเน้นส่วนในความหมายนี้จะมีลักษณะโครงสร้าง
ดังนี้

‘มี’ + นามวลี / ประโยค

จากโครงสร้างจะเห็นว่ากริยาในโครงสร้างมี ‘มี’ อาจจะมาด้วยนามวลีเพียงคำเดียวหรือ
ตามด้วยประโยคเต็มรูปแบบก็ได้

ตัวอย่างที่ 1

มีของสดจากตลาด

(ปริญา วรวรรณ, 2548. หน้า 172)

ตัวอย่างที่ 2

มีคนพบเธอกำลังนอนให้มลูก 3 ตัวอยู่

(ปริญา วรวรรณ, 2548. หน้า 171)

ประโยคโครงสร้าง ‘มี’ พบว่าใช้เพื่อ ‘การแนะนำข้อมูลใหม่’ และเป็นประโยคที่แสดงถึง
ความไม่เจาะจงประธานของประโยค การแนะนำข้อมูลใหม่ในที่นี้หมายถึงข้อมูลที่เพิ่งจะแนะนำ
เข้ามาในข้อความโดยในบริบทก่อนหน้านี้ข้อมูลดังกล่าวยังไม่เคยปรากฏ หรือกล่าวถึงมาก่อน
ส่วนที่ต้องการเน้นคือส่วนที่อยู่หลังกริยา ‘มี’ นั่นเอง

ตัวอย่างที่ 1

ในสมัยโบราณ วัดนี้เป็นที่เคารพของคนจีนรุ่นก่อนๆ ในฐานะเป็นวัด
ที่ตั้งอยู่บนพื้นที่อันศักดิ์สิทธิ์ เพราะเชื่อกันว่า มีเทวดา 8 องค์เคยดำเนินบนน้ำ
ผ่านทะเลเหลืองที่จุดนี้

(กุลาช, 2548. หน้า 115)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าประโยคที่ขีดเส้นใต้เป็นประโยคโครงสร้าง ‘มี’ ซึ่งใช้สำหรับ ‘การ
แนะนำข้อมูลใหม่’ นั่นคือ เทวดา 8 องค์ เข้ามาในข้อความ โดยไม่ได้เจาะจงว่าใคร หรืออะไร
เป็นเจ้าของหรือผู้กระทำกริยา มี ดังกล่าว

ตัวอย่างที่ 2

ผมพูดถึงเช็กข์ ยาอี ปาร์ตี และโสเภณีเด็กซึ่งกำลังฮึดอยู่บนหน้า
หนังสือพิมพ์ หยิบมาเล่า ตอนนั้นได้ทำ 2 เรื่อง คือเรื่อง ห้องใหม่ และ อะไร

ครับ ซึ่งเรื่องหลังเป็นเรื่องแห่งความฝัน และโลกแห่งความจริง ตอนเด็กคุณฝันอะไรแต่พอโตขึ้นมา คุณกลับต้องเจอกับอะไรบ้าง เรื่องของเรื่องคือเผชิญมีรุ่นน้องของผมคนหนึ่ง เขาจบใหม่จบการเสด็จ เขาจบมาเพื่อที่จะไปเป็นผู้กำกับทันทีแน่ๆ และได้แน่ๆ แต่ในโลกความเป็นจริง คุณอาจจะเป็นแค่เด็กโบกรถในเซตนั้นก็ได้ คือโลกของความเป็นจริงมันไม่ได้สวยงามขนาดนั้น

(อรรถพร ทีมากร, 2547. หน้า 160)

ในตัวอย่างที่ 2 นี้ผู้พูดคือ อรรถพร ทีมากร ใช้ประโยคโครงสร้าง 'มี' ในการแนะนำข้อมูลใหม่ รุ่นน้องของผมคนหนึ่ง เข้ามาในข้อความโดย รุ่นน้อง คนนี้ยังไม่เคยปรากฏในบริบททางข้อความก่อนหน้านี้

ประโยคโครงสร้าง 'มี' นั้นเกิดในภาษาเขียนมากกว่าภาษาพูดอย่างมีนัยสำคัญคือค่า t-test เท่ากับ 3.27 โดยเกิดในภาษาพูดคิดเป็นร้อยละ 1.98 และเกิดในภาษาเขียนในอัตราร้อยละ 4.29 ซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ยรวมทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียนคิดเป็นร้อยละ 2.96 ต่อจำนวนประโยคที่ปรากฏทั้งหมด

3) ประโยคกรรมวาจก

การใช้ประโยคกรรมวาจกในภาษาไทยนั้นเกิดในปริมาณน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับประโยคโครงสร้างเน้นส่วนชนิดอื่นๆ โดยเกิดในภาษาเขียนมากกว่าภาษาพูดอย่างมีนัยสำคัญ ค่า t-test เท่ากับ 11.02 กล่าวคือภาษาพูดคิดเป็นร้อยละ 0.21 และภาษาเขียนในอัตราร้อยละ 1.16 ซึ่งค่าเฉลี่ยรวมทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียนคิดเป็นร้อยละ 0.61 ต่อจำนวนประโยคที่ปรากฏทั้งหมด ลักษณะโครงสร้างประโยคกรรมวาจกที่พบมีรูปแบบดังที่จะแสดงให้เห็นต่อไปนี้

นามวลี¹ + ถูก/โดน + นามวลี² + กริยา

จากโครงสร้างนามวลี¹ เป็นกลุ่มคำที่ถูกกระทำโดยนามวลี² ซึ่งหากอยู่ในรูปของประโยคกรรมตวจกนามวลี¹ จะทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค เมื่อเปลี่ยนโครงสร้างเป็นโครงสร้างกรรมวาจก ผู้ถูกกระทำจึงย้ายตำแหน่งมาทำหน้าที่เป็นประธานต้นประโยค โดยมีคำว่า ถูก หรือ โดน เป็นคำที่แสดงให้เห็นว่านามวลี¹ เป็นผู้ที่ถูกกระทำจากนามวลี²

ตัวอย่างที่ 1

กรรมวาจก   ภายหลังสงครามฝิ่น (ค.ศ. 1842) จีนถูกอังกฤษจับ
 (กุลาซ, 2548. หน้า 113)

กรรตุวาจก   ภายหลังสงครามฝิ่น (ค.ศ. 1842) อังกฤษจับจีน

ตัวอย่างที่ 2

กรรมวาจก   เราโดนคนใจร้ายจับตัวไว้
 (บินหลา สันกาลาคีรี, 2548. หน้า 21)

กรรตุวาจก   คนใจร้ายจับตัวเราไว้

สาเหตุของการใช้ประโยคกรรมวาจกนี้ได้รับอิทธิพลมาจากการที่ผู้ถูกกระทำมีความเกี่ยวข้องกับ 'เชื่อมโยงกับหัวเรื่อง' ที่ผู้พูดหรือผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่ในขณะนั้น จึงถูกนำมาวางในตำแหน่งแรกของประโยค

ตัวอย่างที่ 1

ความรู้สึกลงใจของผมมันเหมือนคนอยู่บนหลังเสือ ถ้าเราทำอะไรที่ห่วยลงคือถ้าเราลง เราก็โดนเสือกินแน่ ฉะนั้นเรายืนอยู่บนมาตรฐานหนึ่ง ที่เราถูกคนดูกำหนดให้เราแล้ว

(อรรถพร ทิมากร, 2547. หน้า 160)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ข้อความนี้ผู้พูดคือ คุณอรรถพร ทิมากร กำลังพูดถึงตัวเองอยู่ โดยแทนตัวเองว่า เรา เมื่อถึงประโยคที่มีความหมายว่า เสือกินเราแน่ และ คนดูกำหนดให้เราแล้ว จึงเลือกใช้ประโยคกรรมวาจกเพื่อให้ประธานสัมพันธ์กับหัวเรื่อง

ตัวอย่างที่ 2

สมัยแรก ตอนที่สเปนนำมะเขือเทศจากเม็กซิโกเข้าไปปลูกในยุโรปนั้น นักประวัติศาสตร์บอกว่า มันมีผลขนาดเล็กเท่ากับเชอร์รี่ (ใหญ่กว่าลูกตะขบสองเท่า) และมีสีแดงกับเหลือง (บางตำราบอกว่ามีสีเหลือง) ต่อมาภายในระยะเวลาไม่กี่ปี มะเขือเทศก็ถูกพัฒนา และผสมพันธุ์ให้มีขนาดและรูปทรงใหญ่ขึ้น ที่สุดเมื่อโลกเข้าสู่ยุค มิลเลนเนียม มะเขือเทศก็กลายเป็นผักชนิดแรกๆ ที่มนุษย์ใช้มันเป็นหนุทดลองในการตัดต่อพันธุกรรม

(ชะตากรรมของมะเขือเทศ, 2547. ไม่มีเลขหน้า)

ตัวอย่างนี้ก็เช่นเดียวกันที่โครงสร้างกรรมวาจกใช้ใน 'การเชื่อมโยงกับหัวเรื่อง' กล่าวคือในข้อความนี้ผู้เขียนกล่าวถึง *มะเขือเทศ* เป็นหลัก ดังนั้น *มะเขือเทศ* จึงเป็นหัวเรื่อง และเมื่อมาถึงประโยคที่มีความหมายว่า ใครบางคนพัฒนาสายพันธุ์มะเขือเทศ ผู้เขียนจึงเลือกใช้โครงสร้างกรรม เพื่อให้ประธานสัมพันธ์กับหัวเรื่อง

ตารางต่อไปนี้แสดงการสรุปผลอัตราการเกิดของสาเหตุของการใช้โครงสร้างเน้นส่วนทั้งสามลักษณะ

ตาราง 8 ตารางแสดงอัตราการเกิดของสาเหตุการใช้ประโยคโครงสร้างเน้นส่วนชนิดต่างๆ

ประเภท สาเหตุ	การย้ายที่ ส่วนประกอบ		โครงสร้าง 'มี'		ประโยค กรรมวาจก		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การแนะนำข้อมูลใหม่	-	-	199	35.04	-	-	199	35.04
การเชื่อมโยงกับหัวเรื่อง	200	35.21	-	-	41	7.22	241	42.43
การเปลี่ยนผู้มีบทบาท	83	14.61	-	-	-	-	83	14.61
การแสดงจุดเน้นของ ประโยค	30	5.28	-	-	-	-	30	5.28
การแสดงจุดสำคัญของ เรื่องเล่า	15	2.64	-	-	-	-	15	2.64
รวม	328	57.75	199	35.04	41	7.22	568	100

จากตารางจะเห็นได้ว่าสาเหตุการใช้โครงสร้างประโยคชนิดการย้ายที่ส่วนประกอบนั้นมีหลายสาเหตุด้วยกันคือ การเชื่อมโยงกับหัวเรื่อง การเปลี่ยนผู้มีบทบาท การแสดงจุดเน้นของประโยค และการแสดงจุดสำคัญของเรื่องเล่า โดยจะใช้ประโยคชนิดนี้ในการเชื่อมโยงกับหัวเรื่องมากที่สุดคือร้อยละ 35.21 ส่วนโครงสร้าง 'มี' นั้นมีสาเหตุการใช้ที่ชัดเจนนั้นคือใช้เป็นเครื่องมือสำหรับแนะนำข้อมูลใหม่เข้ามาในประโยค และอันดับสุดท้ายคือประโยคกรรมวาจกก็มีสาเหตุการใช้ที่ชัดเจนเช่นกันคือใช้ในการเชื่อมโยงกับหัวเรื่องของผู้พูดอยู่ และจากการสำรวจข้อมูลทั้งหมดจะเห็นได้ว่าในภาษาไทยจะใช้โครงสร้างเน้นส่วนในจุดประสงค์เพื่อเป็นการเชื่อมโยงกับหัวเรื่องมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 42.43 ใช้สำหรับแนะนำข้อมูลใหม่เป็นอันดับที่สองคิดเป็นร้อยละ 35.04 ใช้ในการเปลี่ยนผู้มีบทบาทเป็นอันดับสามคิดเป็นร้อยละ 14.61 การแสดงจุดเน้นของประโยค

และการแสดงจุดสำคัญของเรื่องเป็นสาเหตุการใช้อันดับถัดมาคิดเป็นร้อยละ 5.28 และ 2.64 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบอัตราการใช้ประโยคโครงสร้างเน้นส่วนในแต่ละประเภท จะเห็นได้ว่ามีการใช้โครงสร้างเน้นส่วนแบบย้ายที่ส่วนประกอบมากกว่าครึ่ง คือคิดเป็นร้อยละ 57.75 ต่ออัตราการใช้โครงสร้างเน้นส่วนทั้งหมด อันดับต่อมาคือประโยคโครงสร้าง 'มี' คิดเป็นร้อยละ 35.04 และประโยคกรรมวาจกร้อยละ 7.22 ตามลำดับ

การใช้คำบ่งจุดเน้น

การใช้คำบ่งจุดเน้นหมายถึงการใช้คำที่ทำหน้าที่เป็นคำบ่งจุดเน้น วางกำกับไว้ด้านหลังส่วนประกอบต่างๆ ภายในประโยคเพื่อแสดงว่าส่วนประกอบนั้นๆ ได้รับการเน้น

จากการศึกษาพบว่าในภาษาไทยมีการใช้คำบ่งจุดเน้นทั้งหมด 4 คำ นั่นคือคำว่า เนี่ย เอง นะ และ นั้น และพบว่าคำบ่งจุดเน้นบางคำปรากฏเฉพาะในภาษาพูดเท่านั้น ไม่ปรากฏในภาษาเขียน กล่าวคือในภาษาพูดปรากฏคำบ่งจุดเน้นหมดทั้ง 4 คำ ส่วนในภาษาเขียนพบเพียง 2 คำ คือคำว่า เอง และนั้น เท่านั้น

ตัวอย่างเช่น

บุชเนี่ย หมดสมัยแล้ว

(สุทธิชัย หยุ่น, 15 พฤษภาคม 2549)

แม้แต่ใจสลัดญี่ปุ่นเอง ก็มีเพลงร้องรำที่เอ่ยถึง จี๊ จี๊วง

(กุลาซ, 2548. หน้า 114)

เกาะใต้ของนิวซีแลนด์นั้น มีธรรมชาติที่หลากหลาย

(เอื้อมพร, 2547. หน้า 51)

สำหรับคนพวกนั้นนะ ความเป็นคนของพวกเขาแทบจะหมดไปจากวิญญาณแล้ว

(รักษ์ มนัญญา, 2543. ไม่มีเลขหน้า)

ตารางต่อไปนี้จะแสดงค่าเฉลี่ยอัตราการเกิดของคำบ่งจุดเน้นทั้งหมด ซึ่งแบ่งได้เป็นคำร้อยละของคำบ่งจุดเน้นที่เกิดในภาษาพูด คำร้อยละของคำบ่งจุดเน้นที่เกิดในภาษาเขียน และคำร้อยละรวมที่แสดงคำบ่งจุดเน้นที่เกิดทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

ตาราง 9 ตารางแสดงอัตราการเกิดของคำบ่งจุดเน้น

คำบ่งจุดเน้น	ภาษาพูด		ภาษาเขียน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นี่	26	66.67	-	-	26	42.62
เอง	9	23.08	7	31.82	16	26.23
นั่น	1	2.56	15	68.18	16	26.23
นะ	3	7.69	-	-	3	4.92
รวม	39	100	22	100	61	100

จากตารางจะพบว่าการใช้คำบ่งจุดเน้น 'นี่' มากที่สุดโดยคิดเป็นร้อยละ 42.62 พบว่าการใช้คำว่า 'เอง' และ 'นั่น' เป็นอันดับสอง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือคิดเป็นร้อยละ 26.23 และมีการใช้คำว่า 'นะ' ในปริมาณน้อยที่สุดโดยใช้เพียงร้อยละ 4.92 เท่านั้น